

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Claudii Fleury, Presbyteri, Prioris Argenteliae Et Reg.
Christianiss. A Confessionibus Institutiones Juris
Ecclesiastici**

Fleury, Claude

Moguntiae, 1760

XIII. De decimis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67899](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67899)

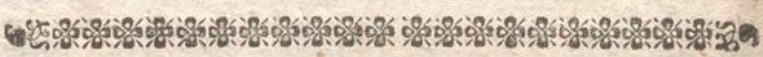
demni-
tas;

regi jus
amortisa-
tionis
practi-
tum.

jaçtura commodorum, quæ ex prædii tribu-
tis, censibus, operis, venditionibusque in po-
sterum sperare posset: Vel, si dominus nolit
pretium, de homine vivente & moriente sub-
stituendo, quo moriente census in tali muta-
tione debiti solvantur, aliusque homo substi-
tuatur. *Amortisatio* est pretium regi solven-
dum de prædio, quod devenit in *manus mor-
tuas*, hoc est, in proprietatem clericorum,
qui publicis oneribus non conferunt, ut laici.
Si hoc negligitur, detentores obnoxii sunt cen-
sui, novis acquisitionibus subinde imposito,
tamquam multæ eorum, qui legibus regni
neglectis nova prædia sibi compararunt.

VII. EST & alia restringendi acqui-
sitiones Ecclesiarum ratio in Francia excogita-
ta, dum universa *beneficiariorum* hæreditas, nul-
la ratione habita proventuum ex redditibus ec-
clesiasticis, ad consanguineos eorum defertur¹.

1) *Consuet. Paris. art. 336.*

C A P. XIII.
D E D E C I M I S.

I.

Decime.

Q UANTUMVIS maximo studio sequiora
sæcula in decimis ubique commendandis
desudarint; variis tamen limitibus hoc jus mo-
ribus circumscriptum legitur. *Personales* seu
industriales in plerisque parochiis exoleverunt,
& *reales* non amplius de fructibus *civilibus*, vel-
uti ædium locationibus & pensionibus solvun-
tur, quippe ad solos fructus *naturales* restrictæ.

II. NEC strictim *decima* pars frugum; majores sed plerumque minus præstatur, veluti duodecimus quisque vel quintus decimus; nonnulli vicesimus vel tricesimus manipulus. Distinguuntur etiam *decimæ majores* a *minoribus*; *veteres & novales*. *Majores* penduntur de frumento omnique genere granorum; de vino & omnis generis potionibus, de fœno ac ceteris fructibus distentioribus pro soli natura: *Mi-* minores *nores* de leguminibus & oleribus. Sunt & *decimæ nutrimentorum*, quibus animalia vescuntur, veluti vitulorum, agnorum, fuculorum; quæ proprio cujusque provinciæ jure vituntur. *Novales* sunt, quæ ex agris recens ad cultum redactis¹, vel fructibus, qui *decimæ* subjecti sunt, consitis penduntur. Novitas circumscribitur XL. annis ante, quam *decimæ* petuntur².

1) C. 21. X. de verb. signif. 2) Le Prêtre cent. 1. ch. 15.

III. DECIMAE invaluere, ut sit, un- debentur de victus suppeditetur iis, qui alimenta spiri- personis tualia nobis subministrant. Solvendæ igitur ecclesia- sticis, sunt *pastoribus*, qui populo decimanti doctrinam & sacramenta administrant. Unde in quibusdam provinciis Episcopi, tamquam pastorum principes, omnes decimas; in aliis capitula cathedralium magnam decimarum partem possident, quippe quæ cum episcopo bona Ecclesiæ matris partitæ sunt. Olim episcopo, si alio proventu destitutus, tertia vel quarta decimarum data¹. Parochi rurales plerumque decimis fruuntur, & quidem nostris moribus optimo jure, quum maximam laborum partem exhauriant.

1) *Concil. Aurel. c. 17. Paris. VI. an. 839. Glos. in c. 19. X. de cens.*

& mona-
steriis

IV. HABENT & monachi vel abbates & priores monachorum amplissimas decimas, variis modis acquisitas. Sunt enim, quas monachorum labori debent, qui terras inutilis ad cultum reduxerunt, in quibus deinceps vici & oppida condita: sunt ab episcopis donatae: sunt & a magnatibus restitutæ, quas Ecclesiis olim in ruinis jacentibus eripuerant. Habent tamen etiamnum laici decimas, quas *infeudatas* adpellant, haud dubie juris indubii.

& laicis,

V. IN *feudis* enim & *censibus* constituendis domini vasallis prædia dederunt cum onere partis fructuum reddendæ, quod in colonis partiariis & in solario manifestum. Nonnumquam *decimas* vel *nonas* sibi reservarunt, quod etiam *Ecclesiastici* fecerunt. Ex quo autem vana persuasio omnes corripuit, decimas omnes ac jure divino Ecclesiis deberi, creditum est, eas omnes, quas laici possident, usurpari, & plures revera usurpabantur.

eum re-
strictione

VI. CONCILIUM Lateranense anno 1179. sub Alexandro III. habitum prohibuit, ne laici decimas detinentes in alios laicos eas transferant¹: & INNOCENTIUS III. agnoscit decimas laicis in feudum perpetuum datas². In Francia per has constitutiones laicis permittuntur decimæ, quas an. 1179. habuerunt, tamquam redditus vulgares. Quæ autem concilio Lateranensi posteriores sunt, pro *illegitimis* habentur, si id probari potest. Sin minus,

minus, pro infeudationis antiquitate præsumitur, si probata sit centenaria possessio³.

1) C. 19. X. de decim. 2) C. 7. X. de his quæ fiunt.

3) Louet D. 8. 9. Le Prêtre cent. 1. ch. 13.

VII. DECIMAE ecclesiasticæ semper parochi esse præsumuntur, nec alius ab eo titulus exigitur, quam turris campanaria. Si maiores ab aliis possidentur, ipsius sunt semper minores & novales, nisi titulus adsit contrarius. Nam si in proposita *decimarum & portionis congruæ* optione posteriorem eligit, novales habebit solum ex agris inde ab optionis tempore ad cultum redactis¹. *Portio congrua* est pensio, quam episcopus, vel qui decimas majores habet, parochi assignat, vel in numerata pecunia, vel in fructibus. Idem observandum parochi primario erga parochum vicarium². Senatus consultis Parisiensibus *congrua portionis* summa trecentarum librarum constituta est, quam regulam rex an. 1686. omni Franciæ præscripsit.

parochi
loco de-
cimarum
Portio-
nem con-
gruam
eligere
possunt.

1) C. 29. X. de decim. 2) C. 30. de præbend.

VIII. QUOTA & forma decimarum XL. annis; obligatio solvendi a laicis nullo tempore præscribitur. Ecclesia contra Ecclesiam, multo magis contra laicum, qui decimas possedit infeudatas, præscribit XL. annis. Monachi Cistercienses prædiorum suorum decimas non solvere tenentur, quia ea suis manibus sumptibusque excoluerunt¹. Eadem immunitate gaudent equites militiæ Joannitæ².

præscri-
ptio deci-
marum.

1) C. 10. X. de dec.

2) Hist. eccl. l. 68. n. 20. S. BERNARD. ep. 352.

decimæ
ex agris
auferun-
tur.

IX. QUUM decimæ ante omnia alia debita debeantur, in specie ex agris auferuntur. Unde domini significare tenentur diem messis & vindemiæ. Sæpe contingit, ut prædia sint in diversa parochia sita: quo casu decimæ inter utrumque parochum dividi solent. Nonnulli personam domini spectant, cujus parochus integras decimas capit utrimque ¹, quæ vocantur decimæ *prosecutionis*. In his consuetudo spectanda, videndumque, ne qua diversarum diœcesium decimæ confundantur.

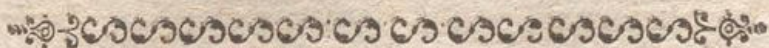
1) C. 20. X. de dec.

decimæ
pontifici
penden-
dæ.

X. LEVITIS ¹ præceptum legimus, ut decimarum a populo acceptarum decimas summo sacerdoti donarent. Ex hoc principio *papales decimæ* manarunt, vanaque homines incessit persuasio, pontifici decimas fructuum omnium beneficiariorum deberi ². Decimas acquisitas papa aliis cedere & regibus donare potest. Unde reges nostri inde a tempore PHILIPPI AUGUSTI sæpe decimas a clero exigendas, si opus esset, impetrarunt. Tales an. 1516. a Leone X. impetravit Franciscus I. quarum quotam sequimur. Tandem an. 1580. comitiis Melodunensibus & per contractus clericorum cum rege denis annis renovandos decimarum onus factum est perpetuum: cui donum gratuitum nonnumquam adjicitur. Sed horum subsidiorum enucleatio magis ad notitiam status cleri Francici, quam juris ecclesiastici pertinet ³. Id solum observes velim, ex latino vocabulo *decimæ* linguam Francicam effigiasse *dixmes* & *decimes*. Illo vocabulo de-

signamus decimas, quas laici Ecclesiis; hoc, quas clerici papæ vel regi pendunt.

- 1) Num. XVIII, 28.
- 2) Cl. ult. de dec. Extravag. un. eod.
- 3) Vid. Commentar. de reb. Cleri Franc. ad calcem hujus opuscul.

C A P. XIV.

DE BENEFICIIS IN UNIVERSUM.

I.

NUNC dispiciendum de particulis, in quas ^{Transitio,} bona ecclesiastica abierunt, deque ratione, qua singulis clericis attribuantur, h. e. de beneficiis, & quibus modis acquirantur vel amittantur beneficia.

II. BENEFICIUM est officium ecclesiasticum, cui certi redditus ita annexi sunt, ut ab eo separari nequeant. Beneficia sunt vel secularia, vel regularia. ^{Beneficia sunt vel secularia,} Secularia sunt Episcopatus, præposituræ, decanatus, archidiaconatus, cancellariatus, cantoratus, scholastri dignitas, thesaurariatus, & si qua sunt alia dignitatum capitularium nomina; canonicatus, qui sunt vel sine, vel cum præbenda, eaque vel integra vel dimidia. Sunt tamen in Francia duo capitula cathedralium, ex canonicis regularibus composita, scilicet Apamiense & Uctiense. Porro prioratus, parochiatus, vicariatus perpetui, curæ simplices, prioratus simplices, sacella.